

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

3.1.1 กลุ่มเป้าหมาย เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงของมีจำนวนทั้งสิ้น 9 ตำบล 66 วัด โดยที่วัดทั้งหมดจัดเป็นวัดราษฎร์ ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย

ตำบลเวียงเขต 1 จำนวน 5 วัดได้แก่

1. วัดหลวง
2. วัดพระแก้ว
3. วัดหัวเวียง
4. วัดห้วยเม็ง
5. วัดทุ่งทราย

ตำบลเวียงเขต 2 จำนวน 6 วัดได้แก่

1. วัดสบสม
2. วัดศรีดอนชัย
3. วัดหาดไคร้
4. วัดทุ่งดุก
5. วัดใจโก้
6. วัดดอนมหาวัน

ตำบลสถาน จำนวน 9 วัดได้แก่

1. วัดสถาน
2. วัดน้ำม้า
3. วัดแฟน
4. วัดเชียงคาน
5. วัดทุ่งจั่ว
6. วัดใหม่ทุ่งหมด
7. วัดทุ่งอ่าง
8. วัดศรีดอนมูล
9. วัดเต็น

ตำบลศรีดอนชัยเขต 1 จำนวน 8 วัดได้แก่

1. วัดท่าข้ามศรีดอนชัย
2. วัดศรีชัยมงคล
3. วัดท่าเจริญ
4. วัดสูง

5. วัดคงหลวง	6. วัดทุ่งช้าง
7. วัดปากอิงเหนือ	8. วัดปากอิงใต้

ตำบลศรีดอนชัยเขต 2 จำนวน 6 วัดได้แก่

1. วัดศรีวิไล	2. วัดห้วย
3. วัดม่วงเจ็ดต้น	4. วัดร่องห้า
5. วัดเขียะ	6. วัดใหม่เจดีย์

ตำบลศรีง จำนวน 7 วัดได้แก่

1. วัดพร้าวกุศ	2. วัดศรีงใต้
3. วัดศรีงเหนือ	4. วัดล้าน
5. วัดหลวง	6. วัดทอง
7. วัดม่วงชุม	

ตำบลบุญเรือง จำนวน 8 วัดได้แก่

1. วัดห้วยหก	2. วัดบุญเรืองเหนือ
3. วัดบุญเรืองใต้	4. วัดต้นปล้อง
5. วัดป่าเกาะ	6. วัดขาววา
7. วัดแดนเมือง	8. วัดพระธาตุนางบุค

ตำบลห้วยซ้อ จำนวน 9 วัดได้แก่

1. วัดแก่นเหนือ	2. วัดแก่นใต้
3. วัดเกียงเหนือ	4. วัดเกียงใต้
5. วัดเวียงทอง	6. วัดใหม่ดอนแก้ว
7. วัดเนินสมบูรณ	8. วัดห้วยซ้อ
9. วัดเวียงหมอก	

ตำบลริมโขง จำนวน 8 วัดได้แก่

1. วัดเมืองกาญจน์	2. วัดหาดบ้าย
3. วัดดอนที่	4. วัดผากุบ
5. วัดห้วยตุ้	6. วัดห้วยสา
7. วัดใหม่เจริญ	8. วัดกัวกาญจน์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ให้กลุ่มประชากรกรอกคำตอบเอง (Self – administered Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาจัดทำขึ้น โดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

1. อายุ
2. พรรษา
3. ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งประกอบด้วย คำถาม 22 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านบทบาทของพระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีทั้งหมด 10 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านการมีบทบาทของพระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีทั้งหมด 12 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีทั้งหมด 5 ส่วน

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีทั้งหมด 8 ข้อ

3.3 ความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

3.3.1 สร้างเครื่องมือ โดยการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยกำหนดคำถาม คำตอบ ไว้ล่วงหน้า และนำแบบสอบถามไปดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามว่า ผู้ตอบเข้าใจคำถาม หรือความหมายที่ผู้ศึกษาตั้งขึ้นหรือไม่

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่า ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

2.1 ขั้นตอนการตรวจสอบ

- ตรวจสอบภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากเอกสารงานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง

- นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ได้ช่วยชี้แนะแนวทางต่อไป

- นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับกลุ่มพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สาขาเชียงราย จำนวน 20 ชุด

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส เฉพาะวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ 9 ตำบล ของอำเภอเชียงของ จำนวน 66 รูป 66 วัด

2. ผู้วิจัยได้เขียนหนังสือแจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ กราบเรียนเจ้าคณะอำเภอเชียงของ และขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ลงนามในหนังสือปะหน้าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำการศึกษาอยู่ ถึงเจ้าอาวาสวัดต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ที่ต้องการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และมีการลงรหัสชื่อวัดในแบบสอบถามทุกชุดเพื่อสะดวกในการตรวจสอบ

3. การค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัยและงานวิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านแนวคิด ทฤษฎี กระบวนการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุดสถาบันราชภัฏเชียงราย ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงราย หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และห้องสมุดคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

4. การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะใช้การสัมภาษณ์ทั้งแบบมีโครงสร้าง กล่าวคือ สัมภาษณ์ไปตามหัวข้อที่กำหนดไว้ และแบบไม่มีโครงสร้าง คือสอบถามอย่างเป็นธรรมชาติ แต่ให้ได้คำตอบครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวคำถาม ที่จะใช้ในการสอบสัมภาษณ์ มีดังนี้

4.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น ชื่อ นามสกุล อายุ พรรษา การศึกษา

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เช่น ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ เช่น การร่วมคิดและวิเคราะห์ปัญหา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผน การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผล เป็นต้น

3.4 กรรมวิธีทางข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากได้แบบสอบถามมาครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 66 ชุดมาลงรหัส (Coding) เพื่อเปลี่ยนสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่เครื่อง

คอมพิวเตอร์จะคำนวณได้ และจะได้นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS⁺⁺

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้วิธีวัดความถี่และหาค่าร้อยละ และแผนภูมิเพื่ออธิบายเปรียบเทียบความแตกต่างให้เห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะอธิบายข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อายุ พรรษา การศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชน และการมีบทบาทของพระสงฆ์ ในการชี้นำประชาชนให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้แนวความคิดที่กำหนดไว้ในการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

3) การนำเสนอข้อมูล จะนำเสนอเป็นรายงานการศึกษาและผลเชิงพรรณนา โดยแบ่งรายงานการศึกษาออกเป็น 6 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ, บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง, บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย, บทที่ 4 ผลการศึกษา และบทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ